

Navn:

Fødselsdato:

Middelfart Gymnasium og HF-Kursus

Skole:

Studieretningsprojekt, Samlet vurd. (6647--

Fag:

Gym

bekend,)

Dato for prøveafleggelse:

Opsummering

Det kan altså konkluderes at laffersatsen findes ved $\tau^* = \frac{1}{\varepsilon \cdot \alpha + 1}$ samt at selvfinansieringsgraden findes ved $-\frac{A}{M} = \frac{\tau}{1-\tau} \cdot \varepsilon \cdot \alpha$. Derudover er laffersatsen for topskatteydere beregnet og ligger ifølge modellen et sted mellem 49% og 61% afhængigt af, hvilken arbejdsindkomstelasticitet man anvender. Den faktiske marginalskat ligger interessant nok imellem på 56,5%. En sænkelse af topskatten vil altså ifølge modellen øge BNP pga. de adfærdsmæssige reaktioner og ligefrem øge skatteprovenuet hvis laffersatsen er 49%. Hvis laffersatsen er 61%, vil der ske et tab i provenu, men selvfinansieringsgraden vil dog være relativ stor jævnfør lafferkurven.

Anvendes nationalregnskabsligningen som model opnås helt anderledes selvfinansieringsgrader for en fjernelse af topskatten. Her findes en selvfinansieringsgrad på 10,1%. Et øget offentligt forbrug på 18,3 mia. kr. resulterer ifølge modellen i en større vækst end skattelettelsen. Derudover er multiplikatoreffekten også udledt ved hjælp af kvotientrækker til $\Delta Y = \frac{1}{1-(c \cdot (1-\tau)-m)} \cdot E$

Kritik af modellerne

Når en virkelighed skal beskrives matematisk, skal virkeligheden forenkles og simplificeres. Netop forenklingen af en kompleks virkelighed - som samfundsøkonomien må siges at være - til nogle forholdsvis simple matematiske modeller kræver naturligvis en række antagelser og afgrænsninger af forskellige variable.

Når de to modeller giver så vidt forskellige resultater, skyldes det i høj grad at lafferkurven bygger på substitutionseffekter igennem arbejdsindkomstelasticiteten modsat nationalregnskabsligningen. I nationalregnskabsligningen skabes væksten i bund og grund igennem forbrug og efterspørgsel. En stor forbrugskvote skaber produktion og vækst, og jo færre penge staten hiver ud af det økonomiske kredsløb i form af skat, jo flere penge spenderes på forbrug. Nationalregnskabsligningen er dermed mere keynesiansk i sin tilgang, hvor det er "efterspørgslen som styrer produktionen". Det ses også i kraft af at offentlige investeringer giver et højere afkast end skattelettelser på kort sigt.

Nationalregnskabsligningen forholder sig mere på et overordnet samfundsniveau til økonomien, hvorimod lafferkurven dykker ned på individniveau og tager højde for den enkeltes incitament til at øge arbejdsudbuddet og endda effektiviteten i form af forfremmelser eller længere uddannelser.

Disse langtidseffekter inddrager altså en mere neoliberal monetaristisk tilgang.

Når det er sagt er det ifølge nationalregnskabsligningen irrelevant om skattelettelserne sker i toppen eller i bunden, og det har ingen indflydelse om regeringens øgede offentlig forbrug på 10 mia. kroner går til bygning af nye veje, eller ”medvind på cykelstierne”.

Derudover er inflation, rente, låntagning, flaskehalsproblemer, strukturarbejdsløshed arbejdsmarkedets fleksibilitet, sort arbejde, og en masse andre faktorer pillet ud af ligningen.

Svagheden i modellen for lafferkurven er, at usikkerheden omkring den vigtigste parameter nemlig arbejdsindkomstelasticiteten er så svær at beregne. Teorien bag lafferkurven har derfor før slået fejl, og den har i dag fået et blakket ry i vores del af verden. I 1970’erne og 1980’erne blev den nemlig med stor succes markedsført af en række konservative amerikanske udbudsøkonomer som led i Ronald Reagans økonomiske politik ”Reaganomics”. Reaganomics involverede marginalskattelettelser til de rigeste amerikanere fra 70% til 28%. Politiken er siden hen blevet beskyldt for at være social uansvarlig og for at skabe nogle af de største budgetunderskud i amerikansk historie²⁹. Endvidere er lafferkurvens beliggenhed eller forløb aldrig blevet påvist empirisk³⁰.

Lafferkurven og nationalregnskabsligningen er meget forsimplet i forhold til f.eks. ADAM-modellen, som er udgangspunkt for de officielle prognoser, der udledes af regeringen og de forskellige ministerier. Til sammenligning har ADAM-modellen ca. 2500 ligninger og ca. 3500 variable³¹. Derudover repræsenterer ADAM-modellen den traditionelle syntese mellem keynsiansk og neoklassisk eller monetaristisk teori.³²

De to modeller kan altså give et overordnet bud på konsekvenserne ved finanspolitiske tiltag, men i overgangen fra virkelighed til matematisk model simplificeres der i en grad, så resultaterne fra modellerne vurderes som værende usikre.

Skal topskatten afskaffes?

Forsørgerbyrden. Danmarks befolkning har de seneste år udviklet sig markant. De ældre er begyndt at udgøre en større andel af befolkningen, og denne demografiske ændring forventes at fortsætte i

²⁹ Tranæs, Torben, et. al, s. 149

³⁰ Clemmesen, Kåre & Henriksen, Per, s. 278

³¹ Kureer, Henrik, *ØkonomiNU*, Systime, 2018 s. 291

³² Danmarks Statistik, *Modellen Adam*. <https://www.dst.dk/da/Statistik/ADAM/Modellen-ADAM>

fremtiden også. Den danske velfærdsmodel er således under pres, idet en mindre erhvervsaktiv befolkning nu skal forsørge et stigende antal ældre. Til at løse dette interne problem skelnes der mellem to overordnede strategier - nedskæringsstrategien og udvidelsesstrategien. Hvor nedskæringsstrategien er beskæringer i velfærdsstatens ydelser i form af øget brugerbetaling eller udlicitering af flere offentlige serviceområder, handler udvidelsesstrategien derimod om at udvide den danske arbejdsstyrke. I diskussionen om hvorvidt en afskaffelse af topskatten ville gavne det danske samfund, er det derfor yderst relevant at vide, hvordan den ville påvirke arbejdsudbuddet og skatteprovenuet.

Som tidligere nævnt viser det sig dog at være svært at beregne disse elasticiteter på skattepligtig indkomst, hvorfor selvfinansierungsgraden for topskattelettelse også er usikre.

I artiklen "Tvivl om topskattelettelsers effekt på arbejdsudbud" udgivet af djøfbladet i 2016 sås der ligefrem tvivl om, hvorvidt en topskattelettelse fører til et øget arbejdsudbud. Analysechef for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Jonas Juul påpeger, at det eneste studie, som undersøger sammenhængen, baserer sig på empiri fra 1996. Han må derfor henvise til studiet fra 2001, som finder arbejdsudbudselasticiteter på 0,1³³. Beregningerne foretaget om laffersatsen baserer sig dog på et nyere studie, hvor det økonomiske råd har fundet en arbejdsindkomstelasticitet³⁴ på 0,2 og en langsigtselasticitet på 0,33 for de top 10% højeste indkomster. Dette resulterede også i store selvfinansierungsgrader. Ifølge den tidligere overvismand Torben M. Andersen kan man dog ikke nødvendigvis slutte, at de relativt store arbejdsindkomstelasticiteter er ensbetydende med store selvfinansierungsgrader. I artiklen understreger han, at det danske arbejdsmarked er indrettet således, at de offentlige lønninger bliver reguleret, så de stiger i takt med de private lønninger³⁵. Dermed mener han, at den stigende skattepligtige indkomst en topskattelettelse ville medføre i det private, ville forplante sig til stigende offentlige lønninger. Altså ville det mekaniske provenutab derfor være større end antaget i beregningerne.

³³ Corydon, Bjarne (2013), "Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 420[...]", *Finansministeriet*.
<https://www.ft.dk/samling/20121/almindel/fiu/spm/420/svar/1074746/1282349.pdf>

³⁴ Bemærk at der er forskel på arbejdsindkomstelasticitet og arbejdsudbudselasticitet. Arbejdsudbudselasticiteten angiver ændringen i % af arbejdsudbuddet når marginallønnen efter skat stiger med 1% hvor arbejdsindkomstelasticiteten angiver ændringen i den skattepligtige indkomst når marginallønnen efter skat stiger med 1%. Fordi at det tilsyneladende er nemmere at regne på ændringer i den skattepligtige indkomst end ændringer i arbejdsudbuddet som følge af en skattelettelse, anvender nyere studier ofte termen arbejdsindkomstelasticitet.

³⁵ Johannesen, Sven (2016), "Tvivl om topskattelettelsers effekt på arbejdsudbud", *Djøfbladet*.
<https://www.djoefbladet.dk/artikler/2016/2/tvivl-om-topskattelettelsers-effekt-p-aa--arbejdsudbud.aspx>

Den store usikkerhed omkring selvfinansieringen af topskattelettelse afhænger dog også af hvilke modeller, der anvendes i beregningerne. Beregningerne gav således selvfinansieringsgrader fra 10% til over 100% afhængigt af hvilken model, der anvendtes, og hvilken økonomisk skole denne model lagde sig op ad. Interessant nok finder skatteministeriet – som formentlig har brugt ADAM-modellen, der repræsenterer en syntese mellem keynesiansk og monetaristisk teori – en selvfinansieringsgrad mellem disse estimater på 50% og de vurderer at velstanden vil stige med 14 mia. kr. Der understreges dog igen, at der er store usikkerheder³⁶.

Velstand vs lighed

På den ene side er der i Danmark en bred enighed om, at der skal ske en omfordeling i samfundet. På den anden side er der også enighed om, at der eksisterer en modsætning mellem en ligheds- og en velstandsmålsætning. Spørgsmålet er dog, hvor høj prisen for lighed skal være.

Siden 1987 er uligheden i Danmark steget markant. Dengang havde Danmark en ulighed på 22% målt på gini-koefficienten, hvor de i 2017 havde en ulighed på 29,32%³⁷. Cepos tal bekræfter også indirekte denne udvikling. I 1991 betalte den rigeste pct. nemlig 6,5% af alle skatter og afgifter, hvor de i 2017 stod for 9,4%³⁸. Det skyldes altså, at den rigeste procent har fået en højere løn. Set i lyset af denne udvikling, kan det derfor virke uretfærdigt at give skattelettelse til de rigeste i samfundet. Baseret på de positive arbejdsindkomstelasticiteter kan man dog også vende den om. Når den rigeste pct. fravælger at arbejde pga. manglende incitament, skal der nemlig tiltrækkes lidt over ni personer med gennemsnitlig indkomst for at opretholde samme provenu. Der er tidligere blevet redegjort for globaliserings pres overfor den danske velfærdsmodel og fastsættelse af skatter. Pga. mobiliteten og bl.a. EU's frie bevægelighed har det aldrig været nemmere for højt uddannede specialister at slå sig ned i lande med lavere skat. For at tiltrække denne arbejdskraft indførte man som nævnt den såkaldte forskerordning, der kun beskattede disse grupper med 27%. For at komme under denne ordning skal man dog opfylde en række specifikke kriterier om bl.a. indkomst. Topskatten er derfor alligevel en hæmsko for tiltrækning af de dygtigste talenter, iværksættere og investorer fra udlandet. Man kan også undre sig over at denne forskerordning kun gælder for udlændinge og ikke højt specialiserede danskere. Flytter en dansker som er blandt de top

³⁶Rasmussen, Josefine Boel (2016), "Gevinsten ved at afskaffe topskatten er rent gætværk", *Mandag Morgen*.
<https://www.mm.dk/tjekdet/artikel/gevinsten-ved-at-afskaffe-topskatten-er-rent-gaetvaerk>

³⁷Arp Anders (2019), "Uligheden er steget siden 2015 og har gjort det i 30 år", *Altinget*.
<https://www.alinget.dk/artikel/uligheden-er-steget-siden-2015-og-har-gjort-det-i-30-aar>

³⁸Hansen, Mads Lundby "Top 1 pct. betaler 9,4 pct. af alle skatter og afgifter i 2017[...]", *Cepos*
<https://cepos.dk/abcepos-artikler/0072-top-1-pct-betaler-9-4-pct-af-alle-skatter-og-afgifter-i-2017-en-stigning-fra-6-5-pct-i-1991/>

1% rigeste til udlandet pga. et lavere skattetryk, skal der således tiltrækkes ni udlændinge med en gennemsnitlig indkomst.

Skattelettelse i toppen skaber altså alt andet lige store adfærdsmæssige reaktioner. Derudover er Danmark præget af en presset lønfordeling (α -værdien er høj) i forhold til andre lande, hvilket gør de mekaniske provenueffekter små. Disse to faktorer har en tendens til at gøre skattelettelse i toppen mere selvfinansierende end andre skattelettelse i Danmark³⁹.

Med alt det sagt er en afskaffelse af topskatten dog blot med til at øge den ulighed, som er steget så markant siden 1987. Den øgede ulighed kan på længere sigt have vidtgående sociale konsekvenser. Dette har en række studier også rent statistisk fremført. Et af disse er et studie af de engelske forskere i folkesundhed Richard Wilkinson og Kate Picketts udgivet igennem bogen "The Spirit Level - Why Greater Equality Makes Societies Stronger". Heri kan sammenhæng mellem uligheden hen af x-aksen og et samlet indeks for en række sociale- og sundhedsproblemer hen af y-aksen ses⁴⁰ (se bilag 1B).

Det interessante er her, at der ingen sammenhæng er mellem indekset og nationernes samlede BNP, som bilag 2B viser. Altså vil en afskaffelse af topskatten medføre øget velstand, men ceteris paribus ville dette være på bekostning af øget kriminalitet og fedme samt lavere social mobilitet og tillid i samfundet blot for at nævne nogle. Disse faktorer koster også alt andet lige samfundet dyrt. Tilliden og den sociale kapital, der kendetegner det danske samfund, er oparbejdet gennem flere årtier. Denne tillid er en stor økonomisk komparativ fordel, da den gør økonomiske transaktioner nemmere. Det ses f.eks., når man om sommeren på landet kan købe bær og kartofler ved selvbetjening. Omvendt undgås der store transaktionsomkostninger i form af inddragelse af advokater og udarbejdning af kontrakter mv., når der skal handles og laves aftaler⁴¹. På samme måde sikrer den høje sociale mobilitet, at alle har mulighed for at uddanne sig og derigennem betale tilbage til samfundet.

Et modargument til dette er dog, at en afskaffelse af topskatten kun vil øge gini koefficienten med 0,9- til 0,7 procentpoint afhængigt af, hvordan det opgøres⁴². Hvis skatteministeriets beregninger om en selvfinansieringsgrad på 50% holder stik, ville det desuden "kun" koste statskassen 9,15 mia.

³⁹ Tranæs, Torben, et. al, s. 173

⁴⁰ "How economic inequality harms society", TED

https://www.ted.com/talks/richard_wilkinson_how_economic_inequality_harms_societies#t-175385

⁴¹ Kureer, Henrik, s. 200

⁴² Jensen, Kristian (2017), "Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 26[...]", Finansudvalget

<https://www.ft.dk/samling/20161/almdel/fiu/spm/26/svar/1381874/1721611.pdf>

kr. at afskaffe den. Det er altså under én procent af de samlede skatter og indtægter på 1054,4 mia. kr. En afskaffelse af topskatten vil dermed ikke være en decideret afvikling af den danske velfærdsstat.

Derudover har en væsentlig faktor til den stigende ulighed været en ændring i demografien. Antallet af danskere på folkepension er steget, og der er kommet flere studerende, som kun har en lav månedlig SU-indtægt. Derudover er der kommet flere flygtninge og indvandrere, som oftere lever på nogle af de laveste overførselsindkomster⁴³.

Selvom en topskattelettelse øger den økonomiske ulighed, kan den dog godt øge ligheden mellem kønnenes fordeling på topposter. Som nævnt finder man i studiet fra 2001 højere udbudselasticiteter for kvinder end for mænd, hvorfor man kan forestille sig at topskatten hæmmer kvindernes incitament til at søge topposter. Omvendt er andelen - ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd - af det samlede provenu fra topskatten som betales af kvinder på godt 20%. En lettelse af topskatten vil derfor i højere grad gavne mænd end kvinder⁴⁴. Dette kan dog hurtigt blive en diskussion om, hvorvidt hønen kommer før ægget.

Monetarisme vs keynesianisme

En diskussion af topskatten kræver også en kort gennemgang af Danmarks økonomiske situation. Her gælder det generelt, at Danmark har lagt finanskrisen bag sig, og at ledigheden er faldet til et normalt niveau. Dansk Industri mener i øvrigt, at der er risiko for mangel på arbejdskraft, hvis ikke der gøres en indsats for at øge arbejdsudbuddet⁴⁵. Ud fra et monetaristisk synspunkt kan en afskaffelse af topskatten, derfor være gavnlig, da den giver udbudssiden optimale vilkår. En topskattelettelse ville øge arbejdsudbuddet på kort sigt og derved skaffe den nødvendige arbejdskraft til at holde det økonomiske opsving i kog. På længere sigt ville topskattelettelsen også øge effektiviteten igennem forfremmelser og et øget incitament til at tage en længere uddannelse. Modstandere af dette synspunkt ville her pege på indkomsteffekterne som værende hæmmende for det øgede arbejdsudbud. Et tredje scenarie er dog også, at man gennem en øget disponibel indkomst har råd til at tilkøbe sig rengøringshjælp eller andre serviceydelser, hvilket derfor igen kan frigøre

⁴³ Jessen, Chris Kjær (2019), "Berlingske nuancerer: Er uligheden steget i Danmark?", *Berlingske*
<https://www.berlingske.dk/samfund/berlingske-nuancerer-er-uligheden-steget-i-danmark>

⁴⁴ Juul, Jonas Schytz (2016), "Få kvinder betaler topskat", *Arbejderbevægelsens Erhvervsråd*
<https://www.ae.dk/analyser/faa-kvinder-betaler-topskat>

⁴⁵ Dansk Industri, *Dansk økonomi lige nu*
<https://www.danskindustri.dk/politik-og-analyser/di-mener/danskoekonomi/dansk-okonomi/>

flere timer til fritid⁴⁶. Dette ville alt andet lige jævnfør Adam Smiths teorier om arbejdsdeling og specialisering øge samfundets velstand. Spørgsmålet er dog om et sådant scenarie typisk fremført af liberalister, er realistisk. I mange familier er aktiviteter som netop rengøring en helt naturlig del af familiefællesskabet.

Ud fra et keynesiansk synspunkt kan man derimod også sige at topskattelettelser i den nuværende højkonjunktur blot ville overophede økonomien. En øget disponibel indkomst og dermed efterspørgsel efter varer og arbejdskraft ville i sidste ende føre til øget inflation og dårligere konkurrenceevne. Derfor ville det umiddelbart være bedre at hæve skatten for at reducere efterspørgslen i samfundet.

I skrivende stund ser Danmarks økonomiske situation dog ikke ud som førnævnt. COVID-19 og nedlukningen af Danmark har ramt oplevelsesøkonomien samt turist- og restaurationsbranchen særligt hårdt. Cheføkonom for Danske Bank Las Olsen, finder krisen den værste siden 2. verdenskrig, og mener, at der er stor sandsynlighed for, at økonomien ender i recession⁴⁷. Set i lyset af dette, kan det virke unødvendigt at give skattelettelser i toppen, da recession og fyringer umiddelbart vil ramme lavtlønnede først og hårdest. Derudover er recessionen et udtryk for at efterspørgslen ikke er stor nok til at opretholde produktionen. Ifølge Keynes og resultaterne fra nationalregnskabsligningen vil det derfor være hensigtsmæssigt fra statens side at øge efterspørgslen ved ekspansiv finanspolitik gennem øgede offentlige investeringer, da multiplikatoreffekten her er større og tiltagende mere direkte i forhold til en topskattelettelse⁴⁸. Spørger man monetaristerne, skal man dog holde sig væk fra sådanne finanspolitiske tiltag. Omfanget af en økonomisk krise kan nemlig tage op til et år for økonomerne at kortlægge, da det tager tid af indsamle den nødvendige data. Hvis man herefter lemper den økonomiske politik ved at øge det offentlige forbrug eller investeringer, går der ofte mellem et halvt og to år inden indgrebet for alvor virker. I mellemtiden kan den økonomiske udvikling have vendt til det positive, og den ekspansive finanspolitik vil derfor blot medføre en overophedning af økonomien.

Derudover kan man også argumentere for at COVID-19 rammer den øverste indkomstdecil hårdest. Økonomiske kriser øger ofte ligheden, da der under disse perioder sker et fald i kapitalindkomster (i form af spekulering af aktier f.eks.), bonusordninger og lønudbetalinger til selvstændige

⁴⁶ Rasmussen, Josefine Boel (2016), "Gevinsten ved at afskaffe topskatten er rent gætværk", *Mandag Morgen*.
<https://www.mm.dk/tjekdet/artikel/gevinsten-ved-at-afskaffe-topskatten-er-rent-gaetvaerk>

⁴⁷ Bendsten, Rasmus (2020), "Cheføkonom efter grænselukning: Dansk økonomi er allerede i recession", *Finans*.
<https://finans.dk/okonomi/ECE12010405/chefoekonom-efter-graenselukning-dansk-oekonomi-er-allerede-i-recession/?ctxref=ext>

⁴⁸ Kureer, Henrik, s. 276

erhvervsdrivende. Dermed falder uligheden også⁴⁹. En topskattelettelse ville dermed give den øverste indkomstdecil et øget økonomisk råderum, hvormed de kunne stimulere væksten i samfundet.

Topskatten ud fra et moralsk synspunkt

Det danske skattesystem er kendetegnet ved en progressiv beskatning, og fundamentet for velfærdsmodellen er, at ”de bredeste skuldre skal bære det tungeste læs”. En afskaffelse af topskatten ville dog ikke ændre dette fundament. Med en afskaffelse af topskatten ville en person der tjente dobbelt så meget som en anden person også betale dobbelt så meget i skat. Man kan undre sig over, hvorfor han i dag skal betale over dobbelt så meget. Dette set specielt i lyset af at topskatten betales af helt almindelige faggrupper. I en analyse udarbejdet af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd omhandlende hvem de danske topskattebetalere er, fremgår det, således at hver tiende smed, lastbilchauffør, og VVS’er betaler topskat. Ifølge økonomiministeriet er der desuden 3 procentpoint flere ufaglærte og faglærte, der betaler topskat end akademikere i absolutte tal⁵⁰. Derfor kan topskatten virke som en ekstra straf, når helt almindelige hårdtarbejdende danskere rammes af den.

Kigger man derimod på andelen af topskattebetalere blandt udvalgte jobtyper, ses det, at 68,9% af alle læger betaler topskat, samt 55,5% af alle ingeniørerne betaler topskat. Når ”almindelige lønmodtagere” betaler topskat, skyldes det i høj grad, at de har bijobs eller selvstændig virksomhed ved siden af.

Endvidere vil en indkomstnedgang som følge af topskatten på 10.000 kr. for husholdningen med en disponibel indkomst på 800.000 kr. ikke betyde nogen mærkbar velstandsnedgang. Modstat vil den enlige mor med en disponibel indkomst på 100.000 kr. opleve en stigning på 10.000 kr. som en mærkbar velstandsstigning, hvorfor topskatten kan anses som værende rimelig⁵¹.

⁴⁹Jessen, Chris Kjær (2019), ”Berlingske nuancerer: Er uligheden steget i Danmark?”, *Berlingske*
<https://www.berlingske.dk/samfund/berlingske-nuancerer-er-uligheden-steget-i-danmark>

⁵⁰Sommerand, Malthe (2019), ”Hvem betaler egentlig topskat”, *Mandag Morgen*.
<https://www.mm.dk/tjekdet/artikel/hvem-betaler-egentlig-topskat>

⁵¹Clemmesen, Kåre & Henriksen, Per, s. 280

Opsummering

Argumenter for afskaffelse af topskatten:

- Skattelettelse i toppen er mere selvfinansierende i Danmark.
- Substitutionseffekter. Effekten giver også mulighed for at tilkøbe sig fritid.
- Øget effektivitet i form af jobskifte, forfremmelser eller længere uddannelser.
- Helt almindelige hårdt arbejdende borgere betaler topskat.
- Højere arbejdsudbudselasticitet for kvinder kan føre til øget ligestilling mellem topposterne.
- Ifølge monetarismen skal man give udbudssiden de bedste vilkår. Øget arbejdsudbud er en løsning på forsørgerbyrden.
- Bedre mulighed for tiltrækning af talenter og iværksættere. Det gør det desuden nemmere, at holde på dem vi har.
- Moralsk – hvorfor skal man "straffes" for at dygtiggøre sig?

Argumenter imod afskaffelse af topskatten:

- Usikkerhed omkring selvfinansieringsgraden hvilket før har haft historiske fatale konsekvenser.
- Indkomsteffekter.
- Ses der på andelen, betales topskatten af akademikere.
- Når almindelige lønmodtagere alligevel betaler topskat, skyldes det, at de har bibeskæftigelse.
- Uligheden har været stigende og det bidrager en afskaffelse af topskatten blot til. Ulighed har vidtgående, sociale-, sundhed- og økonomiske konsekvenser.
- En topskattelettelse ville være henvendt til mænd.
- Større multiplikatoreffekt og umiddelbar virkning ved anden form for ekspansiv finanspolitik. F.eks. et øget offentligt forbrug.
- Moralsk – omfordelingen er en større økonomisk gevinst for fattige end et tab for rige.

Konklusion

Globaliseringen har de senere år medført et stigende pres på de nationale politikere. En øget mobilitet har gjort verden mindre og således et nemmere sted for virksomheder at søge skattely. Resultatet har medført støt faldende skattelettelser på selskabsskatten i Danmark og resten af EU de seneste år. Den øgede fysiske og teknologiske mobilitet samt den frie bevægelighed af arbejdskraft har også medført en øget konkurrence efter højt specialiseret arbejdskraft. Dermed er der indirekte sket en udsivning af den danske parlamentariske magt. Globaliseringen presser alt andet lige de danske politikere til at gøre det mere attraktivt for de dygtigste talenter og iværksættere at bosætte sig i Danmark. Om Danmark skal holde fast i deres nuværende progressive skattesystem, eller om topskatten skal afskaffes, er der ikke et entydigt svar på. Umiddelbart vil en afskaffelse af topskatten ikke være ensbetydende med en afvikling af velfærdssamfundet, som vi kender det, men det kan alligevel forringe sammenhængskraften og medføre en række sociale-, sundheds- og derigennem økonomiske problemer. En afskaffelse af topskatten medfører dog også mange gode økonomiske gevinster, og netop skattelettelser i toppen viser sig grundlæggende at være mest selvfinansierende.

At der ikke er noget entydigt svar på, hvorvidt Danmark skal afskaffe topskatten, bakkes også op af de økonomiske modeller og beregninger. Afhængigt af hvilken model, der anvendes, findes der således selvfinansierungsgrader på ca. 10% og over 100%. Dertil kommer at beregningerne er foretaget på forholdsvis simple ligninger og forbundet med store usikkerheder.

Substitutionseffekter eller ej, er det altså nærliggende at konkludere, at en afskaffelse af topskatten i lige så høj grad er et spørgsmål om politik og ideologi, som det er spørgsmål om økonomi.

Bilag

Bilag A

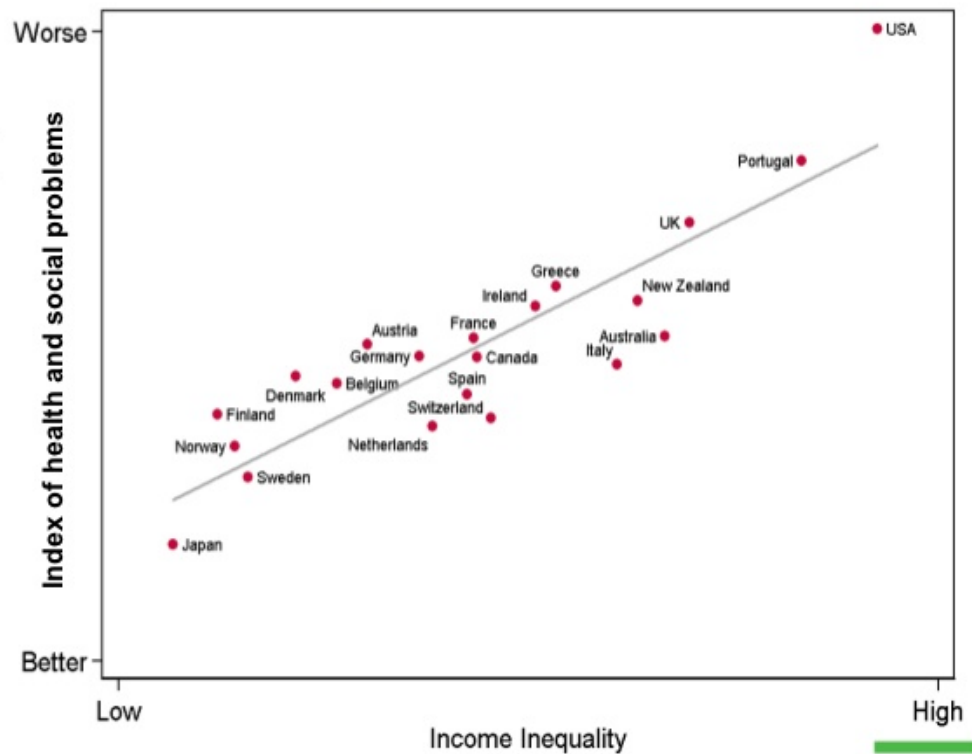
Se vedlagte ekstramateriale

Bilag 1B

Health and social problems are worse in more unequal countries

Index of:

- Life expectancy
- Math & Literacy
- Infant mortality
- Homicides
- Imprisonment
- Teenage births
- Trust
- Obesity
- Mental illness – incl. drug & alcohol addiction
- Social mobility

Wilkinson & Pickett, *The Spirit Level*

www.equalitytrust.org.uk

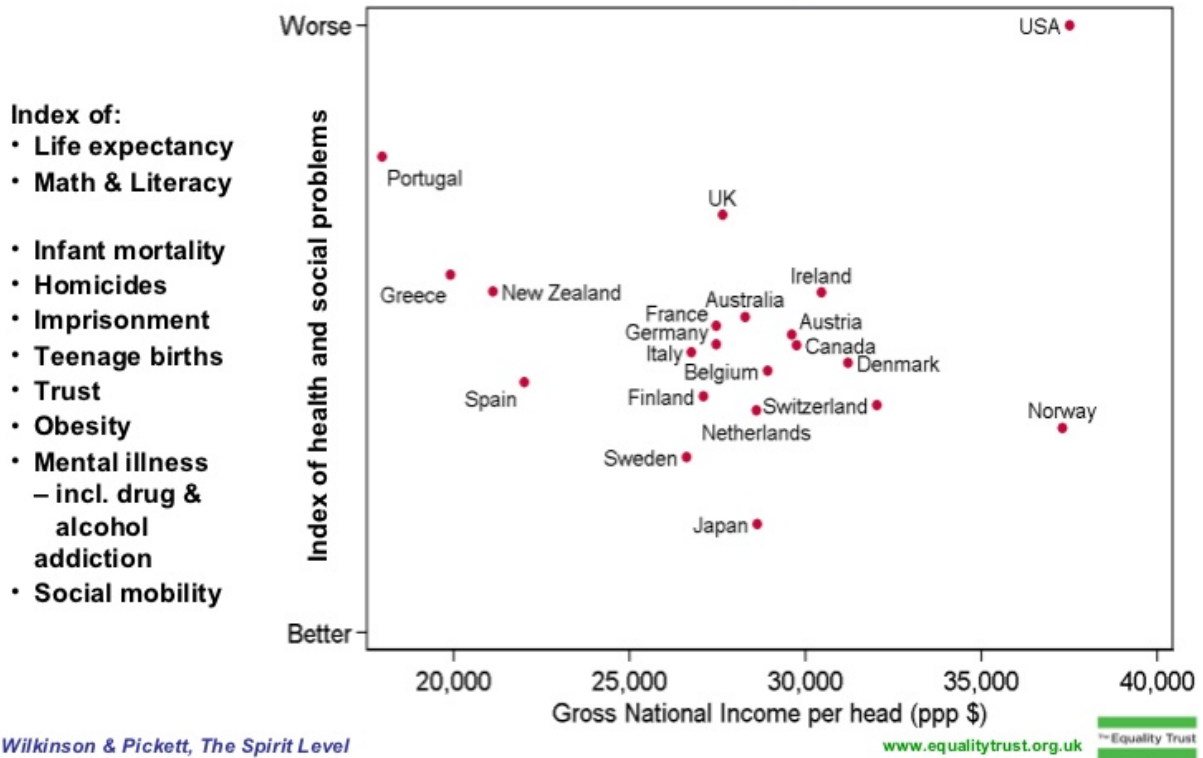

Kilde: "How economic inequality harms society", TED

https://www.ted.com/talks/richard_wilkinson_how_economic_inequality_harms_societies#t-175385

Bilag 2B

Neither health nor social problems are related to national income per head

Kilde: "How economic inequality harms society", TED

https://www.ted.com/talks/richard_wilkinson_how_economic_inequality_harms_societies#t-175385

Litteraturliste

Bøger

Brøndum, Peter & Hansen, Thor Banke (2014), *Luk samfundet op!*, Columbus, 2. oplag

Clemmesen, Kåre & Henriksen (2007), Per, *Økonomi – principper, praksis og perspektiver*, Columbus, 1. oplag

Jensby, Jacob Glenstrup, et. al (2018), *Politikbogen*, Columbus, 4. oplag

Kureer, Henrik (2018), *ØkonomiNU*, Systime,

Schausen, Thomas & Damsgaard-Madsen (2011), Morten, *matsamf*, Systime

Tranæs, Torben, et. al (2006), *Skat, arbejde og lighed*, Rockwool Fondens Forskningsenhed, Gyldendal

Artikler og internetsider

Alle tilgået sidst den 16. marts 2020

Arp Anders (2019), "Uligheden er steget siden 2015 og har gjort det i 30 år", *Altinget*.
<https://www.alinget.dk/artikel/uligheden-er-steget-siden-2015-og-har-gjort-det-i-30-aar>

Bendsten, Rasmus (2020), "Cheføkonom efter grænselukning: Dansk økonomi er allerede i recession", *Finans*.
<https://finans.dk/okonomi/ECE12010405/chefoekonom-efter-graenselukning-dansk-oekonomi-er-allerede-i-recession/?ctxref=ext>

Corydon, Bjarne (2013), "Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 420[...] ", *Finansministeriet*.
<https://www.ft.dk/samling/20121/almDEL/fiu/spm/420/svar/1074746/1282349.pdf>

Danmarks Statistik, *Kvartalsvist national-regnskab, hele økonomien*.
<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/nationalregnskab-og-offentlige-finanser/kvartalsvist-nationalregnskab/kvartalsvist-nationalregnskab-hele-oekonomien>

Danmarks Statistik, *Modellen Adam*. <https://www.dst.dk/da/Statistik/ADAM/Modellen-ADAM>

Dansk Industri, *Dansk økonomi lige nu*

<https://www.danskindustri.dk/politik-og-analyser/di-mener/danskoekonomi/dansk-okonomi/>

Elkjær, Jeppe Andersen (2015), ” Se listen: Så lidt betaler de store udenlandske selskaber i skat”, *BT*. <https://www.bt.dk/danmark/se-listen-saa-lidt-betaler-de-store-udenlandske-selskaber-i-skat>

Hansen, Mads Lundby ” Top 1 pct. betaler 9,4 pct. af alle skatter og afgifter i 2017[...]”, *Cepos*
<https://cepos.dk/abcepos-artikler/0072-top-1-pct-betaler-9-4-pct-af-alle-skatter-og-afgifter-i-2017-en-stigning-fra-6-5-pct-i-1991/>

Jensen, Kristian (2017), ”Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 26[...]”, *Finansudvalget*
<https://www.ft.dk/samling/20161/almdel/fiu/spm/26/svar/1381874/1721611.pdf>

Jessen, Chris Kjær (2019), ” Berlingske nuancerer: Er uligheden steget i Danmark?”, *Berlingske*
<https://www.berlingske.dk/samfund/berlingske-nuancerer-er-uligheden-steget-i-danmark>

Johannesen, Sven (2016), ”Tvivl om topskattelettelsers effekt på arbejdsudbud”, *Djøfbladet*.
<https://www.djoefbladet.dk/artikler/2016/2/tvivl-om-topskattelettelsers-effekt-p-aa--arbejdsudbud.aspx>

Juul, Jonas Schytz (2016), ”Få kvinder betaler topskat”, *Arbejderbevægelsens Erhvervsråd*
<https://www.ae.dk/analyser/faa-kvinder-betaler-topskat>

Rasmussen, Josefine Boel (2016), ” Gevinsten ved at afskaffe topskatten er rent gætværk”, *Mandag Morgen*. <https://www.mm.dk/tjekdet/artikel/gevinsten-ved-at-afskaffe-topskatten-er-rent-gaetvaerk>

Skatteministeriet (2017), *Skattesatser i EU-landene*. <https://www.skm.dk/skattetal/statistik/generel-skattestatistik/selskabsskattesatser-i-eu-landene>

Skatteministeriet (2018), *Bund-, mellem- og topskatteydere*.
<https://www.skm.dk/skattetal/statistik/indkomstfordeling/bund-, -mellem-og-topskatteydere>

Skatteministeriet (2019), *Skatteøkonomisk analyse*.

<https://www.skm.dk/media/1854468/skatteoekonomisk-analyse-om-skattetrykket.pdf>

Skatteministeriet (2020), *Skatter - provenuet af person- og selskabsskatter*.

<https://www.skm.dk/skattetal/statistik/provenuoversigter/skatter-provenuet-af-person-og-selskabsskatter>

Skatteministeriet (2020), *Marginalskatteprocenter 1993-2020*.

<https://www.skm.dk/skattetal/statistik/tidsserieoversigter/marginalskatteprocenter-1993-2020>

Schultz, Esben Anton (2011), "Baggrundsnotat: Estimation af elasticitet af skattepligtig arbejdsindkomst", *Det Økonomiske Råd*.

https://dors.dk/files/media/rapporter/2011/e11/baggrundsnotat_elasticitet.pdf

Sommerand, Malthe (2019), "Hvem betaler egentlig topskat", *Mandag Morgen*.

<https://www.mm.dk/tjekdet/artikel/hvem-betaler-egentlig-topskat>

Søndergaard, Jørgen (2009). "Dødvægtstab", *Den Store Danske*

http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Økonomi/Finanspolitik/dødvægtstab

